

JUSTITISMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Dato: 31. oktober 2012
Dok.: 573190

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen den 1. november 2012 af samrådspørgsmål D, E, F, G og L (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Samrådspørgsmål D:

"Hvilke initiativer vil ministeren tage for at få styr på forholdene i fængsler og arresthuse, når formanden for Fængselsforbundets oplyser, at de såkaldt stærke fanger, som rocker- og bandemedlemmer, i høj grad sætter dagsordenen og i nogle tilfælde reelt har overtaget styringen i fængslerne? Samrådspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2011-12, jf. REU alm. del - samrådspm. BY."

Samrådspørgsmål E:

"Hvilke initiativer vil ministeren tage som følge af oplysningerne fra Fængselsforbundet, om at fængselsbetjentene mangler værktøjer til at læse situationer med rocker- og bandemedlemmer, og at mange fængselsbetjente føler sig truet og derfor lader banderne vinde magtkampen, så det reelt er banderne, der styrer arresthuse og fængsler? Samrådspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2011-12, jf. REU alm. del - samrådspm. BZ."

Samrådspørgsmål F:

"Hvilke initiativer vil ministeren tage som følge af udtalelsen fra Kriminalforsorgens direktør om, at der er for få ansatte og fængslerne ikke er indrettet så bandemedlemmerne kan holdes ordentligt adskilt fra de andre fanger. Samrådspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2011-12, jf. REU alm. del - samrådspm. BÆ."

Samrådsspørgsmål G:

”Hvilke initiativer vil ministeren tage på baggrund af oplysningerne fra DR Nyheder, om at der eksisterer en hemmelig rapport fra Herstedvester, hvoraf det fremgår, at Peter Lundin står bag indsmuglingen af hash i fængslet og for at sælge det videre til andre indsatte. Samrådsspørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2011-12, jf. REU alm. del - samrådsspm. BØ.”

Samrådsspørgsmål L:

”Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre, at varetægtsfængslede ikke fremover vil kunne kommunikere med andre udenfor arresten eller fængslet, sådan som det er tilfældet i dag, jf. indslag i TV2 nyhederne den 6. oktober 2012: <http://nyhederne.tv2.dk/article.php/id-58294017%3Avideo-kaster-telefoner-ind-i-f%C3%A6ngsler.html?>”

1. De fem samrådsspørgsmål, der er stillet, kommer rundt om flere forskellige emner i forhold til forholdene i fængsler og arresthuse, og der er jo tale om meget vigtige problemstillinger.

Spørgsmålene er derfor også genstand for drøftelse i forhandlingerne om kriminalforsorgens økonomi, hvor vi i denne tid mødes om forhandlingsbordet for at finde en samlet løsning på kriminalforsorgens udfordringer.

Inden vi går i gang med spørgsmålene, vil jeg gerne starte med at slå fast, at forhandlinger skal foregå i forhandlingslokalet og ikke i Retsudvalget, men jeg vil dog benytte lejligheden til at pege på nogle af de initiativer, som ligger i regeringens udspil.

De tre første spørgsmål handler alle om de udfordringer, som rocker- og bandemedlemmerne giver i fængslerne. Jeg vil derfor give en samlet besvarelse af disse tre spørgsmål, og herefter vil jeg så besvare de to øvrige spørgsmål hver for sig.

[Vedrørende rocker- og bandemedlemmer – spørgsmål D, E og F]

2. Politiet har de seneste år lagt et massivt pres på rocker- og bandemiljøet og har haft stor succes med at få et meget stort antal rocker- og bandemedlemmer bag tremmer.

Politiets succes skaber imidlertid udfordringer for kriminalforsorgens institutioner, der til daglig skal håndtere den store gruppe af rocker- og bandemedlemmer – hvoraf mange er negativt stærke indsatte.

Derfor er jeg også meget optaget af, hvordan de ansatte i kriminalforsorgen oplever udfordringerne med dette klientel i det daglige. Og jeg vil gerne slå helt fast, at det absolut ikke er de indsatte, der skal sætte dagsordenen i vores fængsler.

Lige nu sidder der over 300 rocker- og bandemedlemmer fordelt på ca. 40 forskellige grupperinger i landets fængsler og arresthuse.

Det er ikke i sig selv noget nyt, at kriminalforsorgens institutioner skal håndtere rockere og bandemedlemmer, men det er klart, at det nuværende store antal rockere og bandemedlemmer – og ikke mindst det store antal grupperinger – giver en særlig udfordring for kriminalforsorgen.

En stor koncentration af rocker- og banderelaterede indsatte kan skabe grobund for konflikter, vold og trusler mv. De negativt stærke indsattes adfærd kan på den måde blive ødelæggende for det almindelige liv på fællesskabsafdelingerne. Denne type indsatte er derfor generelt bedre placeret i mindre afsnit.

Kriminalforsorgen har da også i en årrække haft fokus på de negativt stærke indsatte og de udfordringer, de kan give i fængsler og arresthuse. Og det overvejes løbende, hvordan disse indsatte bedst kan håndteres.

Indsatte med rocker- eller bandetilknytning placeres efter en særlig placeringsmodel, hvor afsonere, der har relationer til rockerklubberne Hells Angels og Bandidos samt deres støttegrupper placeres på en af de fire afdelinger for negativt stærke indsatte, som findes i nogle af de lukkede fængsler. Kriminalforsorgen råder over i alt 71 pladser til negativt stærke.

Andre afsonere, der er relateret til bandegrupperinger, placeres som udgangspunkt på almindelige fællesskabsafdelinger i lukkede fængsler efter en fordelingsmodel udarbejdet af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

I 2004 blev Politigårdens Fængsel indrettet som en særlig arrestafdeling med et særligt restriktivt regime til blandt andet negativt stærke indsatte. Fængslet har 25 pladser og modtager f.eks. indsatte, som optræder voldeligt eller alvorligt truende i de eksisterende afdelinger for negativt stærke eller i arresthusene.

For nylig blev en tilsvarende afdeling med 12 pladser oprettet i Statsfængslet i Nyborg. Formålet med afdelingerne er bl.a. at kunne håndtere de indsatte, som ellers ved hjælp af vold og trusler ville forsøge at styre for meget og for mange i de almindelige fængsler.

3. Kriminalforsorgen har således allerede gode redskaber til at håndtere disse negativt stærke indsatte, men der skal ikke herske tvivl om, at jeg mener, at der er behov for en forstærket indsats.

Vi har jo i den seneste tid drøftet kriminalforsorgens forhold, og som bekendt præsenterede regeringen i sidste uge sit samlede forhandlingsudspil til, hvordan vi i fremtiden sikrer en stærk kriminalforsorg. Det er et ambitiøst udspil til, hvordan det danske fængselsvæsen fremtidssikres.

Et vigtigt led i udspillet tager da netop også sigte på at styrke sikkerheden i kriminalforsorgen og lægger op til en forstærket indsats mod rocker- og bandemedlemmer i fængsler og arresthuse.

En del af regeringens udspil er derfor, at der indrettes 48 yderligere pladser til negativt stærke indsatte på Statsfængslet Østjylland.

Som sagt er det store antal grupperinger en del af udfordringen for kriminalforsorgen, og i det hele taget er denne type indsatte generelt bedre placeret på mindre afsnit.

Det er derfor også en del af regeringens udspil, at der skal være mere sektionering, så bandemedlemmer i endnu højere grad kan adskilles fra de øvrige indsatte.

Samtidig vil regeringen sikre en grundig risikovurdering og afdækning af en sikkerhedsmæssig forsvarlig placering af indsatte generelt ved at oprette særlige modtagelsesafsnit.

Det vil kunne styrke afdækningen af sikkerhedsmæssige forhold for de indsatte, som ikke i forvejen er kendt som rocker- eller bandemedlemmer eller som er på vej ind i det miljø.

Endelig er det regeringens opfattelse, at bande-exit programmet skal styrkes, så der sikres hjælp og støtte til personer, der vil ud af bande- og rockermiljøet.

Men alt det er spørgeren jo bekendt med fra vores drøftelser ved forhandlingsbordet. Og jeg synes også, at det er ved forhandlingsbordet, at disse spørgsmål bør drøftes. Jeg ser frem til at høre, om spørgeren vil være med til at tage ansvar for at løse kriminalforsorgens udfordringer.

4. I et af spørgsmålene henvises til en udtalelse fra Fængselsforbundet om, at fængselsbetjentene mangler værktøjer til at læse situationer med rockere og bandemedlemmer.

Jeg er meget opmærksom på, at klientellets sammensætning skaber en stor udfordring for kriminalforsorgen. Konfliktbilledet er meget komplekst og omskifteligt. Men jeg har stor tillid til, at det er en opgave, som kriminalforsorgens medarbejdere er kompetente og dygtige til at håndtere.

I forbindelse med den styrkelse af bande-exit området, som regeringen foreslår, er det desuden en del af regeringens udspil, at kriminalforsorgens efterretningssystem, som bl.a. bruges i forbindelse med afdækning og monitorering af bandetilhørsforhold, skal styrkes og udbygges.

Også disse spørgsmål synes jeg derfor hører til ved forhandlingsbordet.

Når det er sagt, så forstår jeg godt, at der hos kriminalforsorgens medarbejdere kan være frustrationer og bekymring over nogle indsattes negative adfærd sammenholdt med deres netværk ude i samfundet.

Derfor er der på afdelingerne for negativt stærke indsatte aftalt en rotationsordning for medarbejderne, så de kun i en kortere afgrænset periode gør tjeneste på en sådan afdeling.

I arresthusene benyttes muligheden for at flytte de indsatte mellem arresthusene, hvis deres adfærd vurderes at være problematisk i forhold til en medarbejder eller en medindsat.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har endvidere henstillet til arresthusene, at de skal være opmærksomme på klientellets sammensætning og på at tilpasse de daglige rutiner til det aktuelle klientel.

Eksempelvis skal man være opmærksom på muligheden for at afvikle gårdtur og fællesskab for et begrænset antal indsatte, så der ikke er flere indsatte uden for cellerne, end arresthuset kan håndtere.

Direktoratet følger i øvrigt i samarbejde med politiet situationen på rocker- og bandeområdet tæt, og institutionerne orienteres løbende om situationen. F.eks. er der på det lokale Intranet oprettet et forum til medarbejderne, hvor de kan få information om den aktuelle sikkerheds-situation.

[Vedrørende Peter Lundin – spørgsmål G]

4. Jeg vil nu gå videre til det næste spørgsmål, som omhandler en konkret indsat i Anstalten ved Herstedvester.

I den forbindelse bliver jeg nødt til at starte med en vigtig korrektion. Der er ikke tale om en rapport fra Anstalten ved Herstedvester, som afslører, at den pågældende indsatte står bag indsmugling af hash.

Anstalten har derimod modtaget en anonym henvendelse, hvor noget sådant er blevet oplyst.

Det er kriminalforsorgen og de enkelte institutioner, der tager hånd om forhold vedrørende enkelte indsatte, og jeg vil derfor ikke gå nærmere ind i den konkrete sag vedrørende Anstalten ved Herstedvester.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har imidlertid oplyst over for mig, at Anstalten ved Herstedvester generelt har stor fokus på at undgå indsmugling. Anstalten foretager hyppige visitationer af både indsatte, lokaliteter og besøgende, og ved disse visitationer er man ofte assisteret af kriminalforsorgens narkotikahunde.

Hvis der begås strafbare lovovertrædelser i fængsler og arresthuse, så skal det naturligvis mødes med konsekvente reaktioner og strafforfølgning, når det er relevant.

[Vedrørende varetægtsarrestanters kommunikation med omverdenen – spørgsmål L]

5. Det sidste spørgsmål drejer sig om varetægtsarrestanters mulighed for at kommunikere med personer på fri fod, enten ved at de råber til hinanden hen over fængselsmuren, eller ved at personerne ude på gaden kaster mobiltelefoner ind over muren.

Efter samrådsspørgsmålet har Retsudvalget på foranledning af samme spørger bedt mig om en skriftlig besvarelse af nogenlunde samme spørgsmål. Jeg vil derfor henvise til den skriftlige besvarelse af spørgsmålet, som jeg netop har givet Retsudvalget.

Jeg vil også gerne minde om, at vi så sent som i marts i år også var i samråd bl.a. for at diskutere problematikken omkring mobiltelefoner i fængsler og arresthuse. Og som jeg bl.a. orienterede om ved den lejlighed, har kriminalforsorgen iværksat en række tiltag for at forhindre ulovlige mobiltelefoner.

Der er blandt andet i alle arresthuse og lukkede fængsler opsat faste metal-detektorkarme og indkøbt håndholdte metal-detektorer, ligesom personalet i de lukkede fængsler og arresthuse har adgang til håndholdt udstyr, der kan afsløre tændte mobiltelefoner.

Samtidig skal man også huske, at man jo kan straffes, hvis man ulovligt sætter sig i forbindelse med én, der er fængslet.

Hvis en person på fri fod kaster en mobiltelefon ind til en varetægtsarrestant, vil der være mulighed for at straffe dem begge. Det skyldes, at

der er tale om en strafbar overtrædelse, hvis en indsat i et arresthus eller et lukket fængsel er i besiddelse af en ulovlig mobiltelefon, og den, som medvirker til overtrædelsen, kan også straffes.

Når det er sagt, så er indsmugling af mobiltelefoner og andre ulovlige genstande et stigende problem i både fængsler og arresthuse. Og selvom der allerede i dag gøres en stor indsats for at forhindre indsmugling, er det regeringens opfattelse, at indsatsen mod indsmugling kan intensivere yderligere.

Der skal være nultolerance over for indsmugling i fængsler og arresthuse, og indsmugling af ulovlige genstande skal mødes med konsekvente reaktioner.

Derfor lægger regeringen i sit forhandlingsudspil op til at skærpe sikkerheden ved at udvide antallet af narkohunde og indkøbe yderligere scannere til at spore mobiltelefoner.

Kriminalforsorgens arresthuse varierer i forhold til bl.a. størrelse, sikkerhed og faciliteter, ligesom nogle af arresthusene er placeret i tæt bymæssige bebyggelse, hvilket i sagens natur indebærer sikkerhedsmæssige udfordringer som dem, spørgsmålet omhandler.

Det kan være relevant fremadrettet mere generelt at se på mulighederne for en mere tidssvarende og omkostningseffektiv arresthussektor, herunder eventuelle sikkerhedsaspekter. Det er derfor også en del af regeringens udspil, at der skal igangsættes en analyse af en eventuel arresthusreform.

Men også dette er noget, som jeg synes, at det vil være mest naturligt at drøfte videre, når vi igen mødes ved forhandlingsbordet. Og jeg vil selvfølgelig opfordre spørgeren til at være med til at tage ansvar for en langsigtet løsning på kriminalforsorgens udfordringer.